

מסורת הש"ס

[illegible]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה פריעת בע"ח
וכו' ולאז שלך צדק. ז"מ
ד' מט ע"א וע"ש ולע"ק:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוספות רי"ד

התחת והולך של מעלה
למחול וכו' של מעלה
ולא משום שצמח דקושטא
קאמר כדפריש. וכל שם
הדבר הוא אפי' שאל
המנהג בעין אלא אקאו
המקור ק"ל בדפרישית
למחול כ"ז שאל מחלו
ויכול הלוך לגבות מחלו
לז' מצ' לימור לא
בד' מצ' שאל האי לא
וידרכאן יחי' ניהל'
דפריש' למיבעי' אבל לא
קאו ק"ל שאל ויכל
המחול למחול (ובא) [ואם]
לחלקו ל' פרקו של הלוך
ואל' פרעומו למלח' שאל
פרע מכל ל' דין קאו
שישכח הלוך את המלוה
שישבע לו אפי' פרעו כדון
כל שטרות דשע' וכל
פרעו הוא דמישבעת מלוה
ושקיל קלוח דמי' ששבעת
מלוות ושקיל. ואי לא
שבע מלוה לאשבעת לו
ישלם לקוח דמי' משום
הוא ק"ס בוודאי א'
מכל מלוה לא שבע למימור
לוה פרעו הוא דשבעת
ואי אנה לא חליש' דעתו
הלוך. ויכין השפיע דמי'
אינו בחיים מי ישבע לו.
ואי אמר לו לא ישבע לו
בני מלוה שטרות ויושקין
שלא קפניו אבא ששטר
לוה פרעו הוא הדין עמו.
והולחוק הולך וכופה אותו.
ואם חליש' הולך למדי' א'
אלוה יכול לדחות את
הלוך בעבור שטרות ו'
שלא נתקנה אל' החפסי'
דעת הלוך ויכין א'
פ' מי ישבע לו גובה
הלוך אבל כן שטרות. וכל
אזכר נתנו המלוה במלכה
לחבירו וטוען הלוה פרעו
הוא אפי' שחלחלו מאמת
דבריו אין שומעין לו
אלא אמר' קנתי' שטר
שביע' ואומר' שטרות ללוה פרעו
שקיל המנהג השטרות
מלוה בידו ואין שטרות
למחול לו דין עמו שחלחלו
ל' מעותין אבל אין הדבר
כן דמינו דאין מצ' מצ'
(איל) מחלי ל' דאבעי
מצ' מי למימור פרעוהו
ובטולתו ויכין אמר' דא'
המנהג מפני שרד כידה לא
למימרא דהל' כאבי דאי
היה משטרנין קטנא
היה ערפא מידה הלא
אמארה ל' כרבא אלא ו'
פוסק הלכה כאבי' קריב'
ל' ייבשה בעי' וכו' וכו'

הנה **תפילין וסוהלה** כו'. דלמרינן אפי' יורש מוחל ואמה של ז' מוכרה לר' או שטר חוב שהיה לה על צלה: **עשינו עצמינו**. כקדוש של בעל דין או אלוהיו הבא אלל דינין ועורכו צריות אחר זכות אלוהיו או קדושו כך לנלמדי ענה לזו להפסיד שנגדה: **מעיקרא**. כשומר קן: **לנפוק**.

שכנתחרט: אדם חשוב שאני. שלמדן הימנו ויש שיעשו אף שלא לקרובים: ואי פקח הוא. הלוּקח: ממקדש ליה זוי. ללוו ושוכרו צה לכתוב לו שט"ח בשמו קודם שיעשו קטוניא בין שניהם: מאן דדינא דינא דגרמי. והמחייב את הגורם הפסד נחבירו: מגבי ציה. צהאי שטרט מן המוחלו: דמי שטרט מעליא. כל החוב שצמחו: ומאן דלא דאין כו'. פלוגמיהו בצבא קמא בפרק צמרא (דף קטז:) ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי (דמניא (ספ דף קז:) נתייאש הימנה ולא דעיה הרי הו' קדש ומייב בצאחריהו גדי בלאים וקיייל כוומה: מגבי ציה דמי ניירא צעלמא. כלומר אומר שלא מכר לו אלא הנייר והרי הוא בידך: כפייה רפרס לרב אשי. שצא הדין לפני רב אשי וסיבבו והקיפו צבראיות ואגבי מדניא דגרמי: כי כשורא לנלמי. כלומר גיבו גמור. כל הפסד דקדק צו כאשר ידקדק הלוּקח קורה לצור צה צריות אוקמה ישרה וחלוקה: האי כי ירגיב. זה הלוה מעות וזו סמכה על שיעבוד הקרקע והיא לא נתנה כלום ואם צבשיל נכסי לאין צרול הנישומין ככתובה הוא וזה צדק מיד וזו צירפתן עם הכתובה על שיעבוד הקרקע: ולא חויא אלא נלחד. אין צה אלא כדי ללחד מהן: צעלל חוב יביצין. שלא תמול דלת: יומת כשפאיש רואה כו'. ולי חישקין לומר משום חינוא. ודוקא שהשטרות נכתבו ביום אחד אבל אם קדמה זמן הכתובה היא גובה: ודאי דאמרישו כו'. לשון שאלה הוא. אמת הוא ששמעתי שאתם אומרים דבר זה של תימא דמטרחין ליה ללוו למכרה והלאה המלווה שיקר סמך שלו על הקרקע: חולה מעותיו צעוד כוכבים הוה. מעות היה לו לפרוע ואומר של עוצד כוכבים הם: לדידך דאמרס

ו'. במסכת ערכין צ"י שם היתומין (דף כג.): פריעת צע"ה מזה. מזה עליו לפרוע חובו ולאמת דבריו דכתיב [ויקרא יט] הן זקן שיהא הן שלך זקן * ולא שלך זקן (בבא מיעא דף מט.): צמה דברים אמורים. לזוהר ארבעים (ע"י פי' רש"י בחולין קל"ב: עוד שם ק"י: ד"ה כפתוהו):

מִכֵּן
אֲשֶׁה מִשּׁוֹם חִינּוּא וּמוֹרִי ה"ר יִחְיָאל הַשִּׁיב לְמוֹרִי הַרֵב בָּשֶׁם ר'
תַּקְנֵת גִּלְיוֹנִים שֶׁקֵּנוּ דֹאשָׁה וְעָלָה חֹב גּוֹבִין מִטְּלָטְלִין וְעָלָה
וְאִי הוּא יֵהִיב לָהּ נִפְקֵד לִיתוּמִים לֹא מִנִּי נָקִיט לָהּ דִּינָא עַד
שֶׁלֹּא תִקְנוּ שֶׁתִּטְרוּן מִן הַלְקוּחוֹת וְלֹא חַל שִׁיעוּבד כְּתוּבָה ע'
לְרִאֲשִׁי קֵנָה וּמִכֵּר אֶת"ל לֹא מִשְׁתַּעֲבֵד הָאָה לֹא מִשְׁתַּעֲבֵד וְאֶת"ל
לְמִשְׁמַע דֹּא לֹא מִשְׁתַּעֲבֵד לִיכָא לְסַפּוּקִי כֻלָּי יִגְבִּי בְּרִישָׁא
וּרְמִזִּים" וְרַבִּי יִצְחָק בֶּר אֲבִרְהָם נִרְאֶה לוֹ כִּר"ט. וְאִמַּת כִּי נִרְאִי
כִּשְׁאֲמֵר לוֹ זֵל אֶת זִצִּין הוּא תוֹלֵה מַעֲוִיטוֹ בְּעוּבֵד כּוֹכְבִּים דֹּא"כ
כִּכֵּר לֹא הִיָּה לוֹ וְאֶפ"ה הִזְקִיקוּ לְמִכּוּר: **אֲמַר** לֹא יִנְחָא א"י
(דף כג. עס) אֲהֵא דִלִּין נִזְקִין לְנִכְסֵי יִתּוּמִין קִטְנִים וְקֹאֲמֵר מ'
יִתּוּמִים גְּדוּלִים נִזְקִין אֲלֵהּ ה"ק לֹא יִנְחָא לִיָּה לְמַעֲבֵד מִזּוּה
דִּלִּיכָא מִזּוּה כּוֹפִין אִי נִמִּי י"ל דְּבַעַת מִינִיָּה אִם כּוֹפִין אִם לֹא אִע'
לְמַעֲבֵד מִזּוּה אֲבָל הִיכָא דִּלְמַרְוּ מֵאִי אֲמֵר לִי תִימְחוּ כו' וְי"מ
דִּלְמַרְוּ טַעֲמָא דִּלִּין נִזְקִין מִשּׁוֹם אֲרִיז אֲבָל חִינּוּא אֲבָל אֲנִיכִי וְ
וְכ"ע כִּי לִיכָא אֲלֵה לְדִידִךְ מִשְׁמֵר מִזּוּה וְאֶפ"ה דִּלִּית לָהּ כִּכֵּל
אֲמַרְתָּ נִמִּי שֶׁשִּׁיעוּבֵד לֹא יֵהִי עַל הַמַּעֲוֹת וְלֹא דִמִּי לְגוֹזֵן שֶׁהִשִּׁי
הִכָּא לֹא: **פְּרִיעֶת** בַּע"ה מִצּוּה. דִּלִּיכָא אַחֲרִיתוֹת נִכְסִים א'
מִנְכֶּם יִתּוּמִים קִטְנִים לֵאלּוּ בְּנֵי מִיעֵבֵד מִזּוּה יִנְיָהוּ אֲבָל מִנְכֶּם ית'
כְּדוּמְכוֹת ב' מִי שֶׁהִיָּה נָשִׂי (לְקַמֵּן זא:) גְּבִי הוּאֹה דְּשַׁבֵּן קִטְנִיָּה ד'
שְׁלֵמַתָּה מִזְהִרְדִּין עָלֶיהָ וְהָא דִּלְמַר בַּהֲגוּל עָלִים (ב"ק זא:) הִנֵּחַ לָהּ
אִם לֹא הִיָּה מִחִירְרִין אִיכָא קָלוֹן אֲצִיָּהֵן הַלֵּכךְ חִיבִין לְשַׁלֵּם אֲבָל מ'
מִדְּרַבָּן לֹא כִּיפִינִן לָהּ וְאִין נִרְאֶה דֹאשְׁכֶּן דְּכּוֹפִין בְּמִזּוֹת דְּרַבָּן

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

פו.

תייזיל ותיחללה כבתובתה דאמה לגבי אביה. קשה לרצונו יחם דמה הירוחה הא אמרין בסמוך מאלן דלזין דינא דגרמי מגבי ציה דמי שטרא מעליא ורב נחמן גופיה דלן דינא דגרמי בהגחל בתרא (ב"ק קטז): גבי ההוא גברא דלאוויי אכרבי דסעיט ויש מפרכסי דקטנה הימה כמו "דפיטוטות מפחמנן

מתנה ולא מחייבא מדיני דגמרי ודגמרי ולרבינו
 יחקק נראה מתוך כך דלא מחייבא
 מדינא דגמרי אלא דמים שנתנו לה
 על כתובתה ולא כל הכתובה ^א ונמצא
 שמרווחת הרבה ומיהו לא נתייבז
 לשב"כ ^ב לזון מגבי ציה דמי שטרט
 מעליא דמשמע דחייב לשלם כל הכתוב
 בשטר ומבאי ראייה מהא דאמרין
 צ"כ דקידושין (דף מו:) התקדשי לי
 בשטר חוב או שהיה לו מלוה ציד
 אחרים והרעה עליהם ר"מ אומר
 מקודשת וחכ"א אינה מקודשת ומסיק
 דצדשמואל קא מיפלגי דלמחר המוכר
 שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחלו
 מר איתו ויהיב ציה אינה מקודשת כל
 סמכה דעתה הואיל ויכול למחול ואם
 היה חייב לשלם כל הכתוב בשטר
 אמאי לא סמכה דעתה הא אינו
 רשאי למחול שיערך לשלם לה ^א והושמא
 לא תיקשה היאך השיאה רב נחמן ענה
 להפסידא ממון אחרים צבידל קורבה
 שהרי לא היה מפסידן לגמרי שהיו
 מחזירין להם מעות שנתנו מ"מ קנת
 ים נגמסין: **לבע"ל חוב מסיקין**
 צ"ה בווזי. אומר רבינו תם דג' דיני
 חלוקים למלוה ולזנכן ולשכיר לצעל
 חוב אית ליה זוזי לא מני לסקוקין
 בצרעה כדאמרין הכא וניקא אפילו
 אית ליה זוזי מסקל ליה בצרעה
 ובשכיר אפי' לית ליה זוזי אמרין לא
 זיל טרע זנבין ולייתוי דתמן צפקר
 הדית והעליה (צ"מ קיח.) היה עושה
 עמו בתנן ובקש ואמר טול מה
 שעשית כשכרתי שומעין לו ומשמע
 התם אפילו דלית ליה זוזי:
לאשה לא יתבינן לה מ"מ יותר
 משהאיש רוצה ליישא אשה
 רוצה ליישא. וא"ת משום דלעיל (דף
 פד.) לכתובה אשה משום חינה אפי' ר'
 ר' בנימין לא פליג אלא כשהצטרף הוא
 כושל אבל שניהם שזין מודה דיהיבין
 מכין

לכתובת אשה ותיקר רצונו חס דהכא היצין לצע"ח משום דליכא טעמא דנעילת דלת ובזאשא לא שייך נעילת דלת דלאמרינן יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה לינשא אבל לעיל דלאחר מיתה לייכא נעילת דלת דמיתה לא שכיחא דלאמרינן בהנזקין (גיטין ג.) דלא מסיק אדעתיה דמלוה דמית ליה ונפלי נכסי קמי יתמי מעדיפא אחרת וכן לאחר מיתה היצין לצעל חוב קרקעא וכן אפילו מוטעלין אחר מלכתובת אשה היינו משום דכיון דלין דינו של צעל חוב לגבות וצות אשה משום חינא ואפילו קדים זמן הכתובה לזמן השטר כיון כל זה כאלו זמן שזה והכי אמר בפרק מי שמת (ב"ב דף קט.) דכל זה וזה ואחר כך קנה ומכר מהו לקמא משמעד או לבתר משמעד לגבות מלקוחות וכחז וכן עמא דבר כר"י וכן רב אלפס ר"מ: **ההוא** תולא מעותיו בעובר בבוכיה הוה. אין לפרש שו לו אלא תמיהא כשפסעו היה הולך ומועטו ופשעו הגביה רב מצוה חלה. הא פשיטא ליה דכופין דלא עיקר מילתיה צערינן ריעת צע"ח מזוה והני לאו בני מיעד מזוה יניהו מכלל דלנכסא פשיטא דכופין ומה שייך לקרותו מזוה אמר ליה תניתוה דהיכא יטעל דלנכסי יתומין גדולים מקפין ה"מ היכא דלא אמרו לא ינחל לן ה מעותיו צעוד כוכבים קאי דבשלמא לרב הוה צריה דרב יהושע דין שיתן מעות השיעבוד גמי הוי על המעות אע"ג דליכא קרקעות נחתין עלייהו דלא רמיא עלייהו שיעבודא אלא במקום דליכא מזוה כל זה נכסי דהתם באקדורא אמר ליה ודין אישמעל צע"ח לגמרי אצל רב איתמר מילתיה דרב פפא צערינן (גיטין דף ופס"ה) אין נפלינן ילים ופרעין אבל דליכא אחריות נכסים מזוה על היתומין ואין כופין ועמא משום דהוי מזות כיבוד מזוה שמתן שכרה צ"ה (ד"ה ב"ב פרה וטילת וכל דבר הנקוים חייבין להחזיר מפני כבוד אביהו התם דלמודיה לא ובקונט"ר פ"י לקמן גבי קטינא דהואיל וליכא מזוה אלא ויה לקיים דברי המת דאמר') צהשולא (גיטין מ.) דכופין את היתומים: אייה

וכותב לו הלוה שטרא אשמי' כאילו לזה ממנו ושוב לא יועיל להם הקנוניא: אמר
דגרמי ממני ב"י דמי שטרא מעליא (וביאר הרב שכל ענין שהמלוה מבטל השטר ביד הלווקח
פרוע הוא וגורם ללווקח להפסיד השטר חייב לשלם לו דמי כל השטר מעלי

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

גורה אור השלם

1. הֵלֹא פָּרַס לְרַעֲב
לַחֲמֶךָ וְעֵנִיִּים מְרוּדִים
תָּבִיא בֵּית כִּי תִרְאֶה עָרֶם
וְכִסִּיתוּ וּמִבְשָׁרְךָ לֹא
תִתַּעֲלֶם: יִשְׁעִיה נָח ז

מוספות רי"ד (המשך)

א"ל ר"נ ליכא דלפס
לעצה תחיל ותחלה
לכתובה דאמה ליה
אבוא ותהירא ותיחלה
מניה שמעא אהרן
ר"נ עשיו עשמינו
עכורי הדיינים מעקרא
מאי סבר ולבסוף מאי
סבר ומבסוף
אז לתעלעל עשמינו
אדם חשוב וטוב
שיא כיון דקרינא ליה
גרמא בעקש היכי הוה
מיעצה נקוט ר"נ וזו
לתפסד הלוקחים י"ל
איהו להרוריו דאין קמסורו
מבואר מאלו קא"ו ומסור
נקא דאחרייתא לא שבין
רוחא דקריבא: ואין
שיא כיון דאמר ר' לקמן
לבאן דאין דנא דגרמי
מגבא דמי שיה שטר
מעבא. ור"נ נמי דרין
דינא דגרמי בפ' הגומ'
דקאית שם הדיין דבר
דאחי כריא דהיי"ו
אין אתא לקמיה דר"נ
יחי' לשלומי מרזא
ותנן ואם מחמת הגזול
היה להעמידו
וק"ל דאחרייתא אחייו
וא"כ מאי הורחיקה הבה
שטלה לאבי תנחומיה
היה שלום: תנחומיה
דאסכא ר"נ צעה זו מפני
שיה ליה חבה הנפסיד
חילוק הלוקח המצוי
ממנה. דא ר' אבמי
ותיהרד ותירא מאבוא
אביה ואין דוקא שרירי
אביה כחיים אלן א"כ
אביה יורש כחובת א"כ
שיתן לה בכל יום מתנה
שפוטנסת ממנה שיתור
רוצה אבא שותיה' כח
ממה שיה' ללוקח וכו'
שמה' צבאנא
לבתא א"ל הלוקח לבנות
ממנה ש"מ כן נתן
ליה שלא יהא רשות
ללוקח לבנות ממנה א"ל
שנתן לה מעט מעט
כדי פרנסתא אבא בל ע"ל
אם היה נכסי לבת א"ל
דבי' לוקח מינה דר"נ
דיין דינא דגרמי: ואין
היה שחורב שיה טוב
לחבירו תזור ומחלו מחול
דאבוי' וזו פקח א"יה
בריה דר"י ואי מחלו א"יה
מקשה לי לוי' וכו' וכתב
שטרא בשמיה בלומי דא
הלוקח הוא פקח מרצה
ללוקח כמעות קודם שיה
קניניה מהלוח ע"ל שיה
אבמי' מאן דאין דינא
ש' מחלו ללוח כן שאומר
אבא א"י הכי דינא